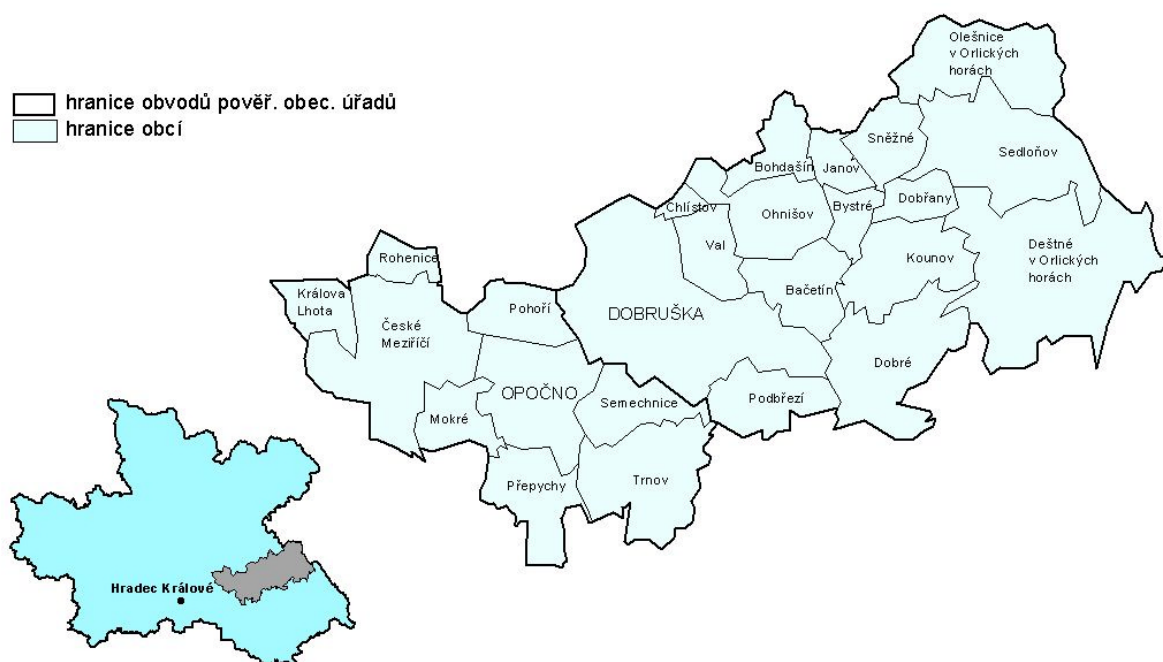

Administrativní mapa správního obvodu Dobruška (stav k 1.1.2003)

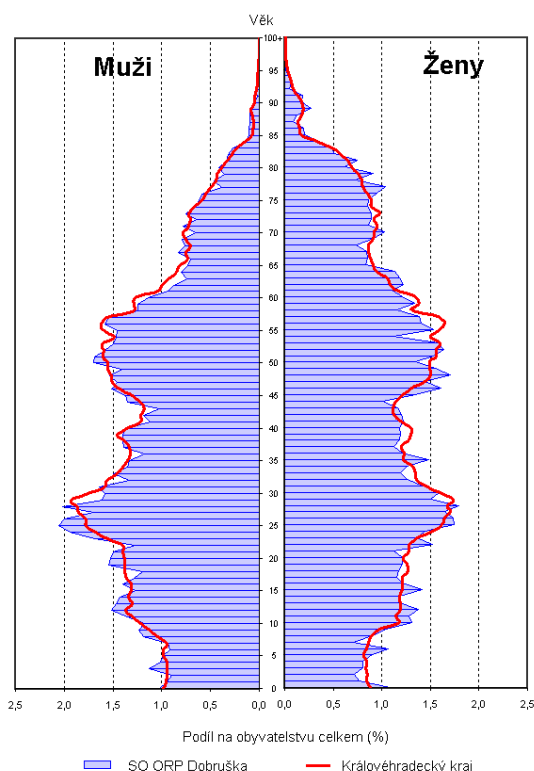

Správní obvod Dobruška se nachází **ve východní části** Královéhradeckého kraje. Hranice na východě tvoří státní hranici s Polskem, na jihu sousedí s obcemi správního obvodu Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí, na západě s obcemi správního obvodu Hradec Králové a na severu s obcemi správního obvodu Jaroměř, Nové Město nad Metují a Náchod. Správní území zahrnuje **celkem 25 obcí**, což je průměr v rámci kraje. Na celkovém počtu obyvatel se podílí více než třemi procenty, na území kraje téměř šesti procenty. Ve městech **Dobruška** a **Opočno** žilo k 31.12. 2003 více než padesát procent obyvatel správního obvodu. Třetinu území pokrývají lesy, dvě pětiny tvoří zemědělská půda.

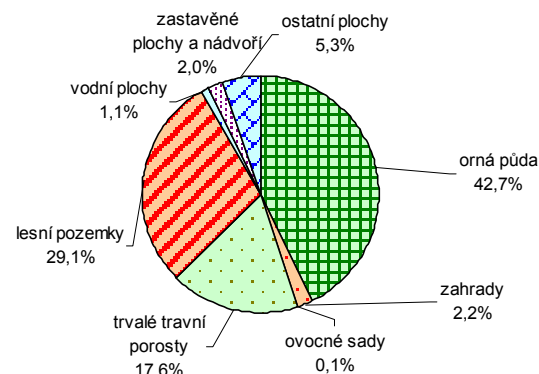
Území je od západu pokryto Podorlickou pahorkatinou, směrem k severovýchodu se zvedá v Dešenskou hornatinu, a zaujímá severní část **Orlických hor** spolu s nejvyšším bodem **Velkou Deštnou** (1115 m n.m.). Dešenská hornatina s částí podhůří je chráněnou krajinnou oblastí, malé zbytky původních porostů jsou většinou uchovány jen v rezervacích Bukačka a Sedloňovský vrch. Jsou to smíšené horské porosty pralesovitěho charakteru. Oblast s četnými potoky a říčkami, tvořícími malebná údolí, je odvodňována převážně řekou Orlicí a jejími přítoky. Zhoršené klimatické podmínky a hlavně emise tepelných elektráren poničily zdejší přírodu, zejména na hřebenech, které jsou dnes převážně odlesněny. Dvě nejznámější a historicky nejceněnější města této oblasti, Dobruška a Opočno, tvoří vstupní bránu do Orlických hor. Jako bílá perla v mělkých lasturách podhorské pahorkatiny vévodí krajině Dobruška renesanční kostel sv. Ducha nad městem. Dominantou města samotného je renesanční radnice. Ze zpřístupněného věžního ochozu je nádherný výhled na Orlické hory i Krkonoše. V reprezentačních prostorách radnice našly své důstojné místo prvotiny světově proslulého malíře Františka Kupky, který v Dobrušce prožil své dětství a mládí. Zájemci o české dějiny si mohou prohlédnout stálou expozici v rodném domku Františka Vladislava Heka, proslaveného spisovatelem Aloisem Jiráskem v románu F. L. Věk. Dominantou čtyři kilometry vzdáleného Opočna je renesanční zámek s arkádami nad údolím Zlatého potoka. Zámek s přírodně krajinářským parkem a romantickými stavbami si dodnes udržel obrovskou historickou hodnotu. Expozice zámku zahrnuje bohatě vybavené historické interiéry s cennými soliterními kusy mobiliáře, jedinečné sbírky obrazů, evropských i asijských zbraní, knih i etnografických předmětů z Afriky a Ameriky.

Hustotou obyvatelstva patří k nejméně zalidněným správním obvodům. **Téměř polovina obyvatelstva žije na venkově**, což je třetí nejvyšší podíl venkovského obyvatelstva v rámci kraje. Celkový přírůstek obyvatelstva v letech 1991–2003 byl kladný díky stěhování. Obyvatelstvo správního obvodu patří k nejvíce věřícím v kraji, také i díky tomu je zde nejnižší rozvodovost kraje a také potratovost patří k nejnižším v kraji.

Věková struktura obyvatelstva 2003

Struktura pozemků

Obyvatelstvo podle věku k 31. 12. 2003

	Celkem	Muži	Ženy
Celkem	19 542	9 587	9 955
0 - 14	3 155	1 650	1 505
15 - 64	13 521	6 800	6 721
65 +	2 866	1 137	1 729
Index stáří ¹⁾	90,8	68,9	114,9
Průměrný věk	39,5	37,7	41,2

¹⁾ počet osob ve věku 65 + na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

Základní demografické údaje

	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek	Sňatky	Rozvody	Potraty	Střední stav obyvatel
1991	269	248	21	204	225	120	38	.	19 707
1992	270	222	48	82	130	124	47	178	19 884
1993	247	225	22	-71	-49	133	45	132	19 925
1994	224	200	24	22	46	94	39	105	19 923
1995	198	222	-24	24	0	110	58	94	19 946
1996	172	227	-55	-31	-86	92	50	115	19 897
1997	191	196	-5	-33	-38	98	49	74	19 835
1998	181	210	-29	-75	-104	100	41	92	19 764
1999	178	200	-22	-29	-51	103	34	72	19 687
2000	192	196	-4	-27	-31	107	41	66	19 640
2001	162	225	-63	-28	-91	116	32	80	19 517
2002	169	175	-6	49	43	103	54	66	19 493
2003	211	203	8	20	28	97	56	75	19 528

Obyvatelstvo a domy v retrospektivě (SLDB – podle územní struktury platné k 1. 3. 2001)

	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel celkem	29 973	31 232	31 390	30 082	29 934	28 211	26 468	20 041	20 359	20 054	20 224	19 597	19 533
v sídle SO ORP	4 786	4 913	4 851	4 828	5 445	5 334	5 350	4 736	5 712	6 204	6 982	6 893	7 181
Počet domů ¹⁾ celkem	4 586	4 742	4 801	5 223	5 391	5 469	5 803	5 849	4 938	4 790	4 544	4 178	4 099
v sídle SO ORP	765	776	780	802	863	907	1 061	1 145	1 103	1 094	1 093	1 011	1 035

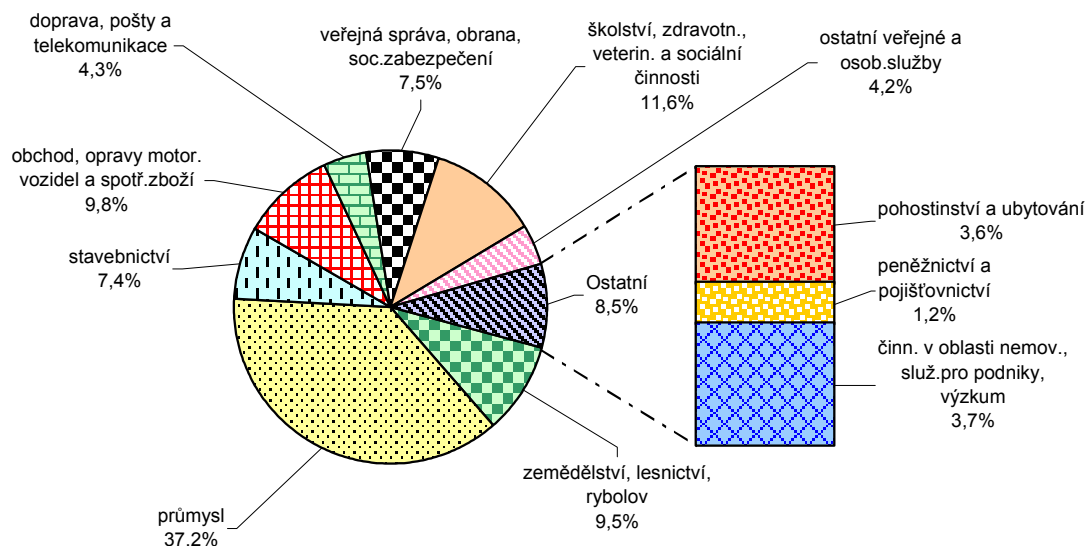
¹⁾ do roku 1950 uvedeny domy celkem, v letech 1961 až 2001 pouze domy trvale obydlené

Ekonomická aktivita obyvatelstva podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom				Ekonomicky neaktivní celkem	z toho		Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané osoby			neza- městnaní		nepracující důchodci	děti, žáci, studenti, učni a ostatní závislé osoby	
		celkem	z toho						
			pracující důchodci	ženy na mateřské dovolené ¹⁾					
Správní obvod celkem									
Celkem 1991	10 165	10 045	717	665	120	9 432	3 910	5 463	-
v %	100,0	98,8	7,1	6,5	1,2	100,0	41,5	57,9	x
Celkem 2001	9 672	9 176	331	132	496	9 794	4 497	4 790	67
v %	100,0	94,9	3,4	1,4	5,1	100,0	45,9	48,9	x
v tom:									
muži	5 415	5 198	164	-	217	4 095	1 596	2 482	35
ženy	4 257	3 978	167	132	279	5 699	2 901	2 308	32
Sídlo správního obvodu									
Celkem 1991	3 726	3 682	246	242	44	3 167	1 130	2 024	-
v %	100,0	98,8	6,6	6,5	1,2	100,0	35,7	63,9	x
Celkem 2001	3 782	3 598	139	34	184	3 386	1 414	1 791	13
v %	100,0	95,1	3,7	0,9	4,9	100,0	41,8	52,9	x
v tom:									
muži	2 087	2 004	66	-	83	1 421	514	903	6
ženy	1 695	1 594	73	34	101	1 965	900	888	7

¹⁾ v roce 1991 včetně osob na další mateřské dovolené (do 3 let věku dítěte) a osob pobírajících rodičovský příspěvek

Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle odvětví (ze zjištěných odvětví; SLDB 2001)

Nezaměstnanost k 31. 12. 2003

	Uchazeči o zaměst- nání celkem	z toho (%)			Index počtu uchazečů 2003/2002 (%)	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 volné místo	Registrovaná míra nezaměstnanosti (%) ¹⁾		
		ženy	absolventi a mladiství	osoby se změněnou pracovní schopností				2002	2003	
									celkem	ženy
Celkem	624	53,4	12,3	15,1	105,4	25	25,0	6,12	6,45	5,37
Sídlo SO ORP	246	48,0	9,3	15,4	109,3	10	24,6	5,95	6,50	6,96

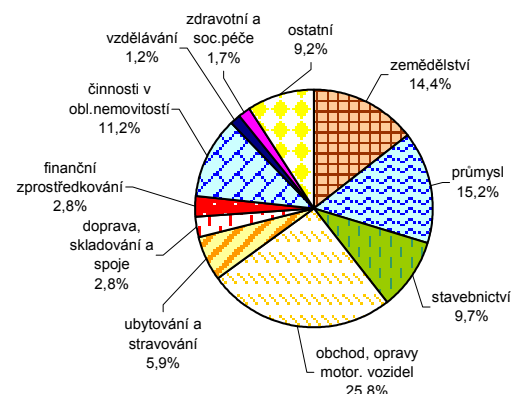
¹⁾ registrovaná míra nezaměstnanosti je počítána na počet ekonomicky aktivních podle SLDB k 1. 3. 2001

Ekonomické subjekty se sídlem na území správního obvodu k 31. 12. 2003

Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců

Počet zaměstnanců	Počet subjektů celkem	v tom			
		v sídle správního obvodu		v ostatních obcích	
		celkem	podíl (%)	celkem	podíl (%)
Celkem	4 119	1 421	100,0	2 698	100,0
neuvezeno	899	323	22,7	576	21,3
bez zaměstnanců	2 757	894	62,9	1 863	69,1
1 - 5	310	133	9,4	177	6,6
6 - 19	95	45	3,2	50	1,9
20 - 99	45	20	1,4	25	0,9
100 - 499	13	6	0,4	7	0,3
500 - 999	-	-	x	-	x
1 000 a více	-	-	x	-	x

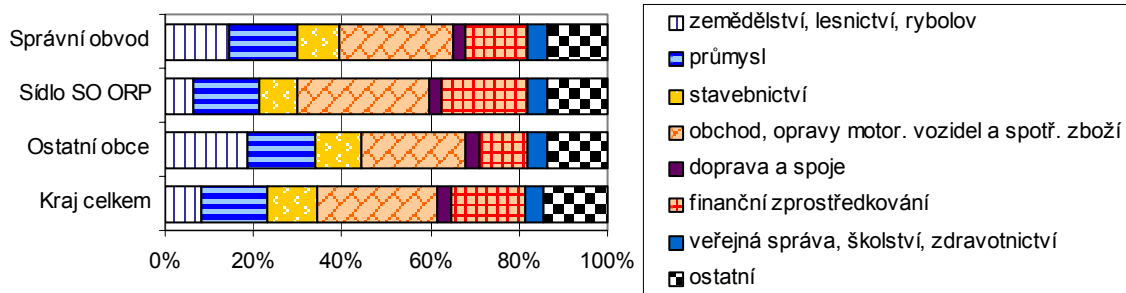
Struktura podle odvětví činnosti

Ekonomické subjekty podle právní formy

	Počet subjektů celkem	v tom			
		v sídle správního obvodu		v ostatních obcích	
		celkem	podíl (%)	celkem	podíl (%)
Celkem	4 119	1 421	100,0	2 698	100,0
z toho:					
fyzické osoby	3 528	1 200	84,4	2 328	86,3
z toho: zapsané v obchodním rejstříku	28	9	0,8	19	0,8
obchodní společnosti	198	95	6,7	103	3,8
z toho: akciové společnosti	20	9	9,5	11	10,7
družstva	21	3	0,2	18	0,7
státní podniky	-	-	x	-	x

Struktura subjektů podle odvětví činnosti

Největší zaměstnavatelé

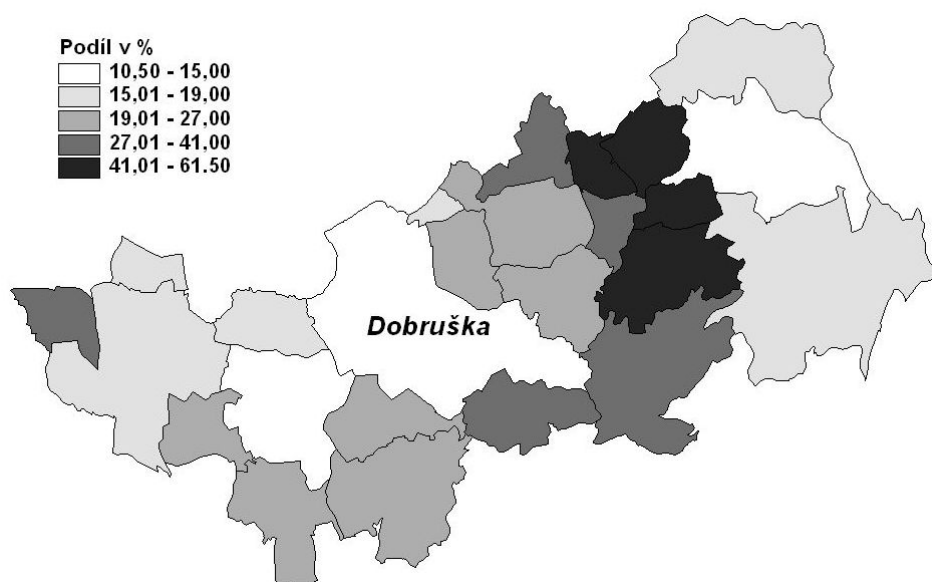
Název	Převažující činnost
GRAFITEC, spol. s r.o. Dobruška	výroba a opravy strojů a zařízení pro tisk, brožování a vazbu knih
STUHA, A. S. Dobruška	výroba stuh a prýmků
Friesland Česká republika, a.s. Opočno	zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a sýrů
Opočenská nemocniční a.s.	zdravotnictví

Bytový fond podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů

		Trvale obydlené byty					Neobydlené byty		
		celkem	z toho byty		na 1 000 obyvatel ¹⁾	na 100 cenzových domácností	celkem	podíl na bytovém fondu celkem	na 1 000 obyvatel ¹⁾
			v rodinných domech	v bytových domech					
Správní obvod celkem	1991	6 794	4 139	2 542	346,7	93,7	1 303	16,1	66,5
	2001	7 046	4 296	2 597	360,7	90,7	1 688	19,3	86,4
	rozdíl	252	157	55	14,0	-3,0	385	2)	19,9
	rozdíl v %	3,7	3,8	2,2	x	x	29,5	x	x
Sídlo správního obvodu	1991	2 385	927	1 431	346,0	94,3	269	10,1	39,0
	2001	2 652	998	1 623	369,3	90,9	324	10,9	45,1
	rozdíl	267	71	192	23,3	-3,5	55	2)	6,1
	rozdíl v %	11,2	7,7	13,4	x	x	20,4	x	x

¹⁾ v SLDB 2001 včetně cizinců s dlouhodobým pobytem²⁾ v procentních bodech

Podíl neobydlených bytů na bytech celkem v roce 2001

Vybrané ukazatele bytové výstavby

	Dokončené byty celkem	z toho			Průměrná obytná plocha 1 dokončeného bytu v m ²	Průměrná hodnota dokončené stavby v tis. Kč ¹⁾	Zrušené byty celkem
		v rodinných domech	v bytových domech	v nástavbách, přístavbách a vestavbách			
1997	41	8	-	33	51,9	3 107	4
1998	21	10	-	11	75,2	1 063	11
1999	40	16	11	6	60,7	1 943	9
2000	58	14	29	12	62,5	1 878	7
2001	99	23	-	6	66,3	2 848	10
2002	80	26	4	9	59,5	2 376	3
2003	74	22	21	6	63,4	3 110	1

¹⁾ hodnota stavby je uvedena bez hodnoty pozemku

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání
podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů

	1991			2001		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Obyvatelstvo celkem	15 383	7 310	8 073	16 169	7 810	8 359
v tom se vzděláním (v %):						
základní včetně neukončeného	33,1	24,4	40,9	22,8	16,2	28,9
střední odborné bez maturity vč. vyučených	37,3	45,1	30,3	40,6	47,3	34,3
úplné střední odborné s maturitou ¹⁾	3,9	3,0	4,7	4,3	3,3	5,3
úplné střední odborné s maturitou vč. vyučených s maturitou	17,9	18,6	17,3	20,6	21,1	20,1
nástavbové studium	.	.	.	2,5	1,8	3,1
vyšší odborné	0,1	0,1	0,1	1,2	1,1	1,2
vysokoškolské	5,3	7,1	3,6	6,8	8,4	5,3
bez vzdělání	0,7	0,2	1,2	0,7	0,2	1,1
nezjištěno	1,7	1,5	1,8	0,7	0,7	0,7

¹⁾ v roce 1991 včetně vyučených s maturitou

Postavení správního obvodu v kraji ve vybraných ukazatelích (kraj = 100 %)

